

www.tendonsie.com
www.leeriets.nl
tendonsie@tendonsie.be

Godsdienst: Jezus die de christus genoemd wordt. (V2)

5/12/2010

Hindoeïsme 2000v.C. → Jodendom 1800v.C. → Boeddhisme 500v.C.
→ Christendom 30n.C. → Islam 622 n.C.

I. Het christendom als heilsreligie.

De vraag naar de identiteit en de universele betekenis van Jezus Christus komt heel duidelijk als vraag naar buiten in onze samenleving. Godsdiensten die voor het christendom bestonden: hindoeïsme (2000j voor Chr.) en het jodendom (1800j voor Chr.) en het boeddhisme (500j voor Chr.).

1. Het begrip 'heil' (= geluk bij christenen)

a) Experts op het gebied van wereldgodsdiensten zagen een bijzondere wending in het eerste millennium voor Christus.

Voor deze periode vervulde de religie **twee belangrijke functies (=status quo)**

→ **Verklarende functie.** Religie leverde verklaringen voor de wetmatigheden v/d natuur en de onvermijdelijke beperktheden v/h menselijke bestaan. (ziekte & dood).

→ **Sociale functie.** Bindmiddel om de eenheid v/e stam of volk te waarborgen. Gemeenschap.

b) In het 1^e millennium voor Christus groeit de invloed van merkwaardige figuren. Het bewustzijn v/e bestaanswijze die onmetelijk superieur is aan het historisch levenslot v/d mensen. Deze nieuwe wijze van zijn wordt gelijkgesteld met heil en bevrijding. Zo dient religie niet langer de status quo, maar een hoger doel. Religie moet de mens toelaten om de bestaande orde te veranderen of er bovenuit te stijgen.

c) Veel religies kenden een **radicale evolutie**, een soort gedaanteverandering. Hoewel de religie nog altijd door machtshebbers kon ingeschakeld worden ter verdediging van de status quo, verwierf ze nu ook een **transformerende kracht**, om dingen **te wijzigen**, dankzij haar voorstelling v/e nieuwe of andere wijze van bestaan.

d) Binnen de verschillende religies krijgt het heilsbegrip als volgt kleur en diepte:

→ **Christendom: spreekt over het heil in termen van verlossing en eeuwig leven.**

→ **Jodendom: benoemt heil als de komt van het Koninkrijk Gods.**

De christelijke visie op het heil wordt vooral bepaald door de verwijzing naar de persoon v/d jood Jezus van Nazareth, een concrete persoon, een mens. Tijdens zijn aarde leven spreken we van Jezus van Nazareth, na zijn dood van Christus een eretitel. De inhoud van het begrip heil is altijd historisch bepaald.

e) De **heilsopvatting is van onschatbaar belang**. De heilsopvatting is bepalend voor de structurering van heel het religieuze leven van de aanhangers van die religies. Zo bestaan heilige boeken en de gebedspraktijken v/e religie in functie van dat doel. Hulpmiddelen zijn het die de persoon moeten stellen om zijn doel te bereiken. Het christendom stelt het eeuwig leven voor als een liefdesgemeenschap tussen de mens en God. God wordt in het christendom gezien als een persoon. Daarom kan de relatie tussen God en de mensheid omgeschreven worden in termen van menselijke relaties, een liefdesrelatie. Daarom is liefde heel belangrijk in het christendom.

Onbaatzuchtige liefde. (niet zoeken naar voordeel)

Het grootste gebod is dan ook liefde tot de naaste, een liefde die verankerd wordt in de God van liefde. Heel de christelijke godsdienst is op deze liefdevolle gemeenschap tussen God en de mensen opgebouwd om deze te bevorderen.

f) De link tussen de praktijk v/e godsdienst en het heilsdoel die de godsdienst voorop stelt kan niet genoeg onderlijnd worden. Vandaag zeggen velen dat elke godsdienst hetzelfde nastreeft maar dit is niet waar. Want dit kan alleen maar waar zijn als alle religies van elkaar gescheiden worden, van geen belang is. Deze bewering gaat echter in tegen de diepste overtuiging van gelovigen. Die gelovigen zijn ervan overtuigd dat hun heil niet losstaat van hun concrete godsdienstbeoefening maar met de specifieke religieuze praktijken. En deze verschillen van godsdienst tot godsdienst.

2. Jezus Christus en het heil dat nog verwezenlijkt moet worden.

Onze cultuur zit vol van christelijk geloof en de **principes. Bv solidariteit.**

a) Het heil dat mensen verlangen is nog niet verwezenlijkt. De christen is niet naïef. Hij weet dat er in de geschiedenis **onheil** was. Maar tegelijkertijd is hij vol hoop dat deze onheilsgeschiedenis niet het laatste woord heeft. Vanaf het begin zoeken christenen hun weg tussen twee polen. **werkelijkheid (nu) en droom (nog niet).**

b) Werkelijkheid en droom. Beide gevallen kan een christen een beroep doen op zijn leermeester, Jezus van Nazareth. Die concrete mens deelde onze onheilsgeschiedenis tot en met lijden en dood. Maar nu deelt **Jezus ook in het goddelijke leven**. Hij is ons voorafgegaan naar de volheid van leven waar wij, **christenen naar verlangen**. Hij is onze wegwijzer naar het heil dat nog moet komen.

c) Als christenen Jezus als heiland belijden. (Figuur die heil brengt), betekent dit dus niet dat zij menen dat het heil reeds verwezenlijkt is. Christenen verwachten het heil. Christenen zijn dan ook trouwe volgelingen van hun leermeester. Want ook Jezus leefde vanuit die heilsvisie. Die visie kreeg vorm in wat hij deed, en ook zo wil een christen leven.

3. Jezus Christus en de invulling v/h christelijke heilsbegrip

a) Jezus leefde in een **concrete tijd & plaats**. Volgelingen waren traditionele joodse gelovigen in **Jahweh**, de schepper van hemel en aarde. Als Jezus dus over God sprak, dan wisten de mensen over wie hij het had. Zij moesten niet vanaf nul beginnen. Want ze kennen God al uit hun **Joodse cultuur**.

b) Jezus **twijfelt niet** aan **de joodse God**. Hij gaat alleen op een **andere manier** met die God **om**. Hij stelt Hem **centraal** en gaat met Jahweh uiterst vertrouwelijk om, hij spreekt van een Abba, Vader. Wat voor hem zoon betekende. De vader is de autoriteit en de leraar. De zoon onderhoudt vaders geboden en ook zijn wil. Maar Jezus spreekt v/h heil dat zijn Abba-Vader wil verwezenlijken, en dat heil is het **Koninkrijk Gods**. Koninkrijk Gods is een joods begrip, maar Jezus neemt dit over op zijn manier. Het begrip wordt zeer verschillend ingevuld. De overwinning op concrete bedreigingen als oorlog en hongersnood, of de terugkeer van het volk naar God waardoor God materiële weldaden zou geven aan het volk, neemt Jezus over. Maar hij **voegt iets toe**. **Het koninkrijk is een gemeenschap van mensen gekenmerkt door liefde tussen de mensen, geen onderscheid tussen armen en rijken, tussen machtigen en machtelozen**.

c) De inhoud die Jezus aan het Koninkrijk Gods gaf, was **niet** revolutionair, want de joden kenden het al grotendeels. Maar wat wel revolutionair was, is dat Jezus **zich het gezag toe-eigende om in naam van de Vader te spreken en dat Koninkrijk vorm krijgt in zijn optreden**. De mensen die zich rondom hem verzamelden, genoten van de **liefdesgemeenschap** die kenmerken is voor het Koninkrijk.

d) De meeste joden geloofden in de algemene verrijzenis op het einde der tijden. Het ging dus niet over de verrijzenis van een individu, maar over het lot van alle mensen. Met de verrijzenis van Jezus, staat evenwel één individuele man centraal. Door Jezus uit de dood op te wekken, kende God aan het werk en de persoon van Jezus een eeuwigheidswaarde toe. De evangeliën tonen geen enkele belangstelling voor de verrijzenis als zodanig. Ze hebben alleen oog voor de ontmoeting van de Verrezenen met zijn vrienden. Om een hervatting v/d relatie die voordien dood de dood werd afgebroken. De leerlingen worden opnieuw persoonlijk aangesproken, opnieuw persoonlijk gezonden, opnieuw opgenomen in het gezelschap van Jezus.

Besluit:

“Wie zeggen de mensen dat ik ben? Wie zeggen jullie dat ik ben?” (**Marcus**)

Met deze vraag stelde Jezus aan zijn Iln. Maar hij stelt deze vraag ook vandaag.

Is Jezus een heilsfiguur naast de anderen? Voor christenen zeker **niet**. Hij is de weg die naar God, zijn Vader leidt. Hij is de waarheid over het menselijke bestaan. Hij is het leven dat beantwoordt aan de diepte verlangens van de christenen.

Wat hebben we van Jezus gemaakt. Alleen maar een onvergetelijke mensen die ooit leefde en stierf? Of is het meer dan dat?

We onthouden hem omdat hij **de Zoon van de Vader, Gods eigen Zoon is. Hij is een God om in te geloven, een Heer om te aanbidden. Hij is de Christus, de verrezen Heer.**

Waarom geloven we uiteindelijk? Omdat Jezus uit de doden is **verrezen en leeft!**

Dit is de kern van het christelijk geloof. Met deze boodschap gingen predikers rond in heel het Middellandse Zeegebied. De boodschap is uniek, geen enkele andere godsdienst beweert zoiets. Het geloof in Christus verrijzenis is datgene dat christenen van alle andere godsdiensten onderscheidt. Alleen christenen spreken over de verrijzenis. Het christendom vond direct veel gehoor vooral wanneer het sprak over de liefde van de broederschap tussen mensen en de zorg voor armen en kleinen. Toch heeft deze boodschap v/d verrijzenis het gehaald. Het is weinig minder dan een wonder dat dit is kunnen gebeuren.

II Het leven van Jezus van Nazareth, een concrete mens uit de geschiedenis.

1. Onze bronnen: omzeggens enkel geloofsgetuigenissen.

We geloven uiteindelijk allemaal dat Jezus uit de doden is verrezen en leeft! Dat is de kern van ons geloof. Wanneer we iets wille vernemen over Jezus zijn we haast helemaal aangewezen op de geschriften van het Nieuwe Testament. Van niet-christelijke auteurs van die tijd vinden we weinig of geen informatie over hem. Een niet-Bijbelse bron die over Jezus praat is **Flavius Josephus**. Geen enkele medestander van Jezus wijdde een “in memoriam” (levensverhaal) aan hem. Dat lijkt vreemd maar in die tijd was er blijkbaar niemand onder de christenen die aan zoiets dacht. Maar Jezus was voor hen ook niet dood. Zij die in hem geloofden, beschouwden hem als levend. En dat beschrijven ze dan ook in het **Nieuwe Testament. Jezus schreef ook nooit iets over zichzelf**, hoogstens enkele woorden in het zand. Aan de oorsprong v/d evangelies staat de verkondiging **dat Jezus gestorven is en na zijn dood werd opgewekt. Hij is verrezen en leeft!** Nagenoeg heel het Nieuwe Testament is de uitwerking van de geloofsboodschap van de evangelisten, zijn verkondigers van deze boodschap. De evangelisten schreven geen biografie van Jezus of iets over zijn kindertijd. Toch zijn de evangelisten goed op de hoogte van de gewoonten en gebruiken in die tijd in Palestina. Ze kennen de bedevaart naar Jeruzalem voor twaalfjarigen.

Zijn de evangelisten oprecht? Hebben ze de woorden en daden **niet opgevrolijk**? Ze hebben wellicht de teksten **verfraaid** maar niet in de mate dat ze vervormd en onbetrouwbaar zouden zijn. **Zeker Jezus die lijdt aan een felle doodsstrijd, hij lijkt verlaten door iedereen gaan ze niet hebben opgevrolijk. Ook de lln krijgen geen al te best portret, Petrus verloochent Jezus driemaal, alle lln vluchten bij Jezus arrestatie. het hoe en wanneer van de verrijzenis wordt door geen enkele evangelist beschreven.** Geschriften waarin details rond de verrijzenis zijn vermeld, verhalen in romanstijl die de fantasie willen voeden, zijn door de Kerk nooit erkend.

2. Enkele elementen uit de geschiedenis van Israël

Keizer **Augustus** liet over de hele wereld de inwoners **inschrijven in registers**. Jozef moest hiervoor naar de stad Nazaret in Galilea naar Judea gaan, de stad van David, Betlehem genoemd, omdat hij daar afstamde.

Toen Jezus geboren werd in Betlehem in Judea, ten tijde van koning Herodes, kwamen uit het oosten magiërs in Jeruzalem aan. ze vroegen waar de pasgeboren koning van de Joden was? Want ze hadden de ster zien opkomen. Herodus riep alle hogepriesters en schriftgeleerden samen en wilde weten waar de Messias geboren zou worden. Hij liet hen de plaats zoeken waar dit was, maar de magiërs lieten het niet weten. De koning was zo boos dat hij in Betlehem iedereen van 0 tot 2 jaar liet ombrengen. In de bijbel staat ook een katholieke chronologische tabel met enerzijds de geschiedenis in het algemeen en anderzijds de geschiedenis van het land en het volk. Het bewind van de Romeinen over Israël liep van 63 voor Chr. tot 135 na Chr.

Regeerperiodes Judea & Samaria:

Koning	van	tot
Archeläus	4 voor Chr.	6 na Chr.
“Een” procurator	6 na Chr.	26 na Chr.
Procurator Pontius Pilatus	26 na Chr.	-

Procurator is een persoon **aangesteld door de keizer in Rome** die enkel aan de keizer verantwoording moest afleggen voor zijn daden. Pontius Pilatus werd zo in 26 na Christus aangesteld als procurator van Judea. Hij was een man die zonder omwegen naar zijn doel gaat. Hij legde de doodstaf op voor Jezus.

Romeinse keizers in Jezus leven:

→ **Augustus (27 voor Chr tot 14 na Chr.)**

→ **Tiberius (14 na Chr. tot 37 na Chr.)**

3. Jezus van Nazareth, een concrete mens (Niet kennen)

Het **sterfjaar** van **Jezus** valt tijdens de ambtstermijn van de **Romeinse procurator Pontius Pilatus**. Wanneer is Jezus geboren? Hiervoor vinden we enkel info in het evangelie van Matteüs. Deze vertelt dat de geboorte is gesitueerd tegen het einde van de regeerperiode van Herodus de Grote en deze stierf in 4 voor Christus. Lucas vermeldt dat Jezus geboren werd onder de regering van keizer Augustus. Flavius Josephus vermeldt in zijn boek dat de telling gebeurde in 6 na Christus. Heeft Lucas zich gemist?

Over het grootste deel van Jezus leven is er weinig info te vinden in de evangeliën. Het begin v/h openbare leven van Jezus viel samen met de prediking van Johannes de Doper. Dit gebeurde volgens Lucas in het 15e regeringsjaar van keizer Tiberius onder leiding van hogepriester Annas en Kajafas. Het openbare leven van Jezus duurde ongeveer één jaar omdat er slechts sprake is van één paasfeest te Jeruzalem en tijdens Jezus optreden. Volgens het evangelie van Johannes duurde het drie & vier jaar omdat Jezus drie a vier pasfeesten in Jeruzalem bijwoont. Dit zou betekenen dat Jezus rond het jaar 30 gestorven is.

4. Na alles van meet af aan te hebben onderzocht, besloot ik een ordelijk verslag te schrijven. (Lucas)

Gebruikmaken van de woorden in verhalen van Jezus die in de christelijk gemeenschappen bewaard waren gebleven, poogde men uiteindelijk om een samenhangend geheel te componeren van Jezus leven en van zijn betekenis voor de mensen.

A) **Marcus:** De eerste was Marcus, die sterk onder de invloed stond van Paulus, hij begint bij **Johannes de Doper**, gevolgd door zijn optreden in Galilea en eindigt in Jeruzalem met het lijden en de dood van Jezus. Het ontstaan van dit evangelie wordt gesitueerd rond **65-70** na Chr. **Voor hem gaat Jezus eenzaam naar zijn lijden en dood.**

B) **Matteüs: Vijftien jaar na** Marcus ontstond het evangelie van Matteüs. Deze vond Jezus **de grote leraar en wetgever**. Deze vormde van Jezus een echt **historisch overzicht van de begintijd van het Christendom**. Hij onderstreept sterk **de menslievendheid van Jezus en zijn aandacht voor de minstbedeelden**.

D) **Johannes:** Dit evangelie is een samenhangend geheel met o.a. uitvoerige toespraken. Dit evangelie is ontstaan rond het jaar **90**, te Efeze. Voor hem is **Jezus de zoon van God**.

Een evangelie is niet de bedoeling het verleden nauwkeurig te reconstrueren maar om alle gebeurtenissen chronologisch te vertellen. De evangelisten moeten dit op hun **creatieve manier met hun eigen oriëntatie maken met bestaand materiaal**. De definitieve redactie van de teksten van het evangelie zoals we die nu hebben dateren van enkele tientallen jaren na Jezus dood en verrijzenis. Maar voor deze evangelies is veel voorafgegaan. Teksten circuleren gewijd aan de woorden van Jezus en aan de toespraken of wonderen. Marcus, Matteüs en Lucas hebben sommige feiten of woorden **bijna letterlijk op dezelfde wijze opgetekend**. Ze moeten dezelfde teksten voor ogen gehad hebben. Anderzijds namen ze ook hun vrijheid. Matteüs leefde in een gemeenschap van joden-christenen in Palestina en heeft het dus vaker over Joden. Johannes is minder sympathiek voor de Joden. Op dat moment dat hij het schreef waren de christenen door de joodse leiders uit de joodse gemeenschap verbannen.

5. De compositie van het Marcusevangelie.

Proloog → Narratio → Argumentatio (A-B-C) → Ontknoping → Epiloog

Proloog	Johannes de Doper trad op in heel Judea en alle inwoners van Jeruzalem liepen naar hem. Johannes kondigt de komst van Jezus aan . Marcus laat de geboorte en kindertijd van Jezus NIET aan bod komen.
Narratio	Jezus wordt in woord en daad voorgesteld aan de lezer. Wie is hij, waar komt hij vandaan? Iedereen kende hem, maar iedereen werd het zwijgen opgelegd. Dit is het zogenaamde Messiasgeheim : Jezus verbood bekend te maken wie hij was.
Argumentatio A	Jezus geeft in dit deel 5000 mensen te eten. Genas een doofstomme en mensen begrijpen hem niet. hier wordt er geworsteld met de vraag naar Jezus zijn identiteit .
Argumentatio B	Hier horen we voor het eerst hoe iemand in het verhaal van Jezus de ware identiteit erkent en belijdt. De vraag, en jullie, wie zeggen jullie dat ik ben? Antwoordt Petrus: “U bent de Messias.” Jezus verbood hun met iemand over hem te spreken . Wat de lezer reeds weet uit het proloog komt hier ook aan bod.
Argumentatio C	In dit deeltje gaat over de leerlingen. Jezus geeft een aantal praktische punten v/h christelijke leven . Het gaat om praktische punten, bv hoe omgaan met bezittingen, de relaties tussen man en vrouw, ouders en kinderen enz.
Ontknoping	Marcus verhaalt nu de intocht in Jeruzalem tot en met de begraving van Jezus . Deze gebeurtenissen spelen zich af in en rond Jeruzalem in een tijdspanne van één week .
Epiloog	De vrouwen gaan het graf van Jezus binnen en Jezus is weg. Een man in wit kleed vertelt hen niet te schrikken en dat Jezus terug is opgewekt. Jezus leeft terug . Hij laat hen gaan naar Galilea, en daar zullen ze hem zien. De vrouwen vluchten naar buiten, van het graf weg, bevend van angst en buiten zichzelf. Ze zeiden niemand iets , want ze waren bang.

Later is er nog een klein stukje toegevoegd aan het evangelie van Marcus dat Marcus **niet** zelf heeft geschreven.

Marcus stelt de vraag centraal: Wie is Jezus? De mogelijkheid om te ontdekken wie hij is bij opstanding, de verrijzenis en niet bij het kruis. Centurio, toen Romeinse opperbevelhebber zei toen, “Inderdaad, die man was de Zoon van God.” De aandacht wordt verlegd van het kruis naar de verrijzenis. De klemtoon komt minder op het lijden te liggen, het hele leven van Jezus krijgt opnieuw een centrale plaats. Daarnaast is hij bekommerd om de praktijk van het leven.

6. Maar is het wel waar?

Na zijn dood is opgestaan tot een nieuw leven dat de dood niet meer kent?

Daarmee staat of valt ons hele geloof.

Niet alleen een stukje uit de geloofsbelijdenis is dan weg als je dit niet gelooft, maar het hele gebouw stort in. Als Christus niet is opgestaan dan is onze prediking zonder inhoud en uw geloof leeg. Vele dingen wijzen erop dat Jezus leeft zoals de wonderbare genezingen in heiligdommen en bedevaartplaatsen. Maar een aanwijzing is voldoende voor stevigheid, de apostelen die allen hebben gegeten en gedronken met hem nadat hij uit de dood is opgestaan!